

УЧИЛИШНИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
Биро за развој на образованието
(СКОПЈЕ)

ПРИМНО: 22.09.2011

Орг. единица	Број	Титулот	Вредност
07	3560/		

Архивски број: 0906
Сектор за в. ТРОСДНО
22.09.2011
[Signature]

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10 и 51/11) и член 30 од Законот за основно образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 103/08, 33/10, 116/10, 156/10, 18/11 и 51/11), министерот за образование и наука ја утврди Наставната програма по физичко и здравствено образование за IV одделение на деветгодишното основно образование за учениците со аутизам.

АРХИВСКИ ПРИМЕРОК

**МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО**

**АДАПТИРАНА НАСТАВНА
ПРОГРАМА ЗА УЧЕНИЦИТЕ СО
АУТИЗАМ**

**ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО
ОБРАЗОВАНИЕ**

**ДЕВЕТОДИШНО
ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ**

IV ОДДЕЛЕНИЕ

1. ВОВЕД

Предметот физичко и здравствено образование има значајно место во воспитно-образовниот процес во основното образование. Програмата по физичко и здравствено образование во процесот на наставата се реализира со посебни содржини, вежби и игри кои физички го активираат локомоторниот апарат и директно влијаат врз симетричниот и правилниот раст и развој на ученикот, ја подобруваат неговата физичка способност и здравјето и го поттикнува на здрав начин на живот. Исто така, планираните активности од оваа програма го поттикнуваат емоционалниот и социјалниот развој на ученикот. Ова е посебно значајно за учениците со аутизам, затоа што низ активностите на часовите по физичко и здравствено образование ја развиваат глобалната и фината моторика, следат нагози, стекнуваат различни моторни искуства, а од особена важност е тоа што преку физичките активности влегуваат во директна комуникација со околината (што е многу значајно за градење на нивната личност и надминување или минимизирање на проблемите во социјалната комуникација со која секојдневно се соочуваат).

Освен навиките за редовно изведување на вежби за јакнење на сопствениот организам, учениците ќе се здобијат со основните елементи на спортот и ќе ја осознаат потребата за нивно активно вклучување во различни спортски активности во текот на натамошното образование и нивниот живот.

Предметот физичко и здравствено образование е задолжителен и се реализира со 3 часа неделно, односно 108 часа годишно од IV до VI одделение.

3. ЦЕЛИ НА НАСТАВАТА ВО IV ОДДЕЛЕНИЕ

Ученикот /ученичката:

- да го поттикнува правилниот физички развој (психомоторни и функционални) со правилна изведба на природните локомоторни движења;
- да го развива перманентно и симетрично телото со правилно изведени движење и вежби во различни положби;
- да комбинира правилно и да изведува комплексни вежби за оформување на телото;
- да го држи правилно телото во сите положби, и тоа во: седење, стоење, движење (одење и трчање);
- да ги одржува и подобрува психомоторните вештини: координација на природните и спортските движења; координација на движењето на целото тело во просторот; силата; брзината; снаодливоста; експлозивноста; еластичноста и рамнотежата;
- да совладува и правилно да изведува нови вежби и елементи од основите на спортовите, и тоа од: атлетиката, гимнастиката со ритмика, основите на танците, основите на спортските игри (ракомет, кошарка, одбојка и фудбал);
- да се оспособува да умее да ги процени своите физички и спортски способности и можности;
- да формира позитивни ставови кон физичките активности и спортувањето;
- да се запознава со користа од спортувањето и постепено да го открива личниот афинитет кон определен спорт;
- да се оспособува за соработка, тимска работа и фер-плеј однесување при изведувањето на игрите и спортувањето;
- да умее да се ослободува од стрес состојби и психичка и физичка напнатост со вежбање;
- да применува здравствено - хигиенски навики за чување и унапредување на сопствената хигиена и здравје;
- да ги учи и да ги применува поимите од воспитно-образовното подрачје физичко и здравствено образование: спортски реквизити, справи и помагала во согласност со наставната програма.

4. КОНКРЕТНИ ЦЕЛИ

ТЕМА: ВЕЖБИ И ИГРИ ЗА ПРАВИЛЕН РАСТ И РАЗВОЈ			
Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот /ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ да се развива физички со вежби и игри; ➤ да ја подобрува основната физичка подготовка со: правилно изведување на вежбите за локомоторниот апарат; ➤ да го обликува телото; ➤ да го држи правилно телото; ➤ да се поставува правилно во организациони форми; ➤ да ги развива: силата, координацијата на движењата; координацијата во просторот; ➤ да ја развива општата локомоторна способност во просторот; 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Увежбување на поставувањето на учениците во два реда ▶ Увежбување на поставувањето на учениците во колона по еден во место и во движење ▶ Вртење во место, налево и надесно; налевокруг (вртење за 180°) ▶ Движење право, диј-цак, (лево-десно), полукружно и кружно (по обележани геометриски форми) 	<p>Спортски терени</p> <p>Вртење во место</p> <p>Налевокруг</p> <p>Полигони</p> <p>Спортски реквизити и справи</p> <p>Елементарни, штафетни и игри без граници.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Увежбување и правилно изведување на елементите од основите на атлетиката: одене, трчање, одене по рамен и нерамен терен (при реализирањето на активностите се користат и препреки кои треба да ги поттикнат учениците на активности, а во делот на темпо и ритам, наставникот во согласност со индивидуалните можности задава одреден ритам со соодветна музичка подлога-корелација со музичко образование), скокање, фрлање, фаќање, посебно го следи движењето на рацете и нозете, држењето на трупот иглавата (се вметнуваат вежби за координација на движењата-психомоторна реедукација). ○ Штафетни игри според интересот на учениците со совладани елементи од основите на атлетиката.

<p>➤ Да се поттикнува да соработува, да комуницира со околината преку физичките активности.</p>	<p>▶ Формирање групи во обележан простор.</p>		<ul style="list-style-type: none"> ○ Играње дама и организирање натпреварувања. ○ Скокање со јаже; скокане без јаже како предвежби, а потоа скокање со јаже-групи на едно јаже и индивидуални скокања. ○ Скок во далечина од место и со залет, мерење на доскок, организирање натпревари (важно е доскокот да се одвива на песочна подлога). ○ Натпревари: во фрлање топче во цел; игри од типот никадо или со поставување на илустрации со јасни и конкретни напомени што треба да се погоди како цел. ○ Префрлување топка преку ниска мрежа со погодување на определена цел; куглање со пластични топки итн. ○ Брзо трчање 20 метри (мерење на време).
---	--	--	--

ТЕМА: АТЛЕТИКА

Цели	Содржини	Поними	Активности и методи
<p>Ученикот /ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ да ги увежбава совладаните елементи од основите на атлетиката и да совладава нови елементи: <ul style="list-style-type: none"> правилно трчање со промени на темпото и правецот; надвлекување; штафетно трчање; совладува правилна изведба на фрлања, учество во игри; ➤ да ги развива големите мускулни групи на рацете, трупот, карлицата и нозете; -развивање психомоторни способности, подвижност на локомоторниот апарат; ➤ да совладува термини од областа на атлетиката; ➤ да учествува во игри со елементи од атлетиката. 	<p>Трчање: правилно трчање со промена на правецот на движењето, од право, пик-цак (лево -Десно), полукружно и кружно</p> <p>Совладување штафетно трчање (елементарна игра) Скокања: Скок од место (мерење на експлозивната способност) Скок со залет-затрчување</p> <p>Основни техники: во височина и во далечина</p> <p>Фрлање: Основна техника за фрлање топче во цел и во далечина</p> <p>Штафетни игри (од изучени атлетски и други елементи)</p>	<p>Ритам и правец на движење, Г</p> <p>Штафетно трчање</p> <p>Техника ножници и згрчување</p> <p>Куглање</p> <p>Доскокнување</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Увежбавање и правилно изведување на елементите од основите на атлетиката: одене-одене по рамен и нерамен терен (при реализирањето на активностите се користат и препреки кои треба да ги поттикнат учениците на конкретни активности. Во делот на темпо и ритам, наставникот во согласност со можностите задава одреден ритам поврзан со музика (корелација со музичко образование), трчање скокање, фрлање, фаќање, посебно го следи движењето на рацете и нозете, држењето на трупот и главата (се реализираат вежби за координација на движењата-психомоторна ресдукација). ○ Скок на различна височина, со претходно објаснување. ○ Игра дама. ○ Штафетни игри, со

			<p>претходно објаснување по вербален пат на поимот штафета.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Скокање без јаже (како предвезби), а потоа скокање со јаже. ○ Скок во далечина од место и со залет, мерење на доскок, организирање натпревар (доскокот треба да биде на песочна подлога). ○ Организирање натпревари: во фрлање топче во цел; игри од типот пикадо или со поставување на илустрации со јасни и конкретни напомени што треба да се погоди како цел; префрлување топка преку ниска мрежа со погодување на определена цел; куглање со пластични топки итн. ○ Брзо трчање на 20 метри (мерење на време).
--	--	--	--

ТЕМА: ГИМНАСТИКА И РИТМИКА

Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот /ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Да увежбава и совладува нови гимнастички и ритмички елементи за развивање на способноста на локомоторниот апарат и координација во просторот и чувството за управување со телото во просторот; ➤ Да увежбава движења на партер во различни положби на телото; Движење на телото во целина во просторот, развивање на координацијата; да се воведува во ритмиката; да ги користи гимнастичките справи, основите на ритмиката; да развива способности за движење со завртувања; да се воведува во естетско и елегантно држење на телото и делови од него. 	<p>Комплексни вежби: Корективно компензаторни и превентивно заштитни</p> <p>Акробатика: Колут напред и колут назад - Стој (став) на лопатки-свеќа - Чепна вага на колена</p> <p>Справи: Високи и нишање на ниски: рипстоли, алки, вратиго, разбој, греда (ниски греди и други справи на кои ученикот ќе се чувствува сигурен и безбеден) и др. справи: качување, висење и слегување Шведска клупа - одења со потскокнувања, вртења на клупа скокање од клупа со мек доскок</p> <p>Ритмика: Ритмичко одење и трчање Ритмички потскокнувања, мачкин скок, галоп скок, завртување на една нога па на друга нога; основни елементи со обрачи</p>	<p>Колут назад Свеќа, стој вежби за (став) на лопатки</p> <p>Колут Алки Јарец</p> <p>Ритмичко одење и трчање Мачкин скок Нагскоци</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Комплексни вежби со насочено влијание: корективно-компензаторски вежби и вежби за превентивно заштитно влијание. Напомена: се посочуваат и аплицираат илустрации за правилно држење на телото, се демонстрира правилно и неправилно држење на телото или заземање на неправилна/правилна положба на дел од телото или целото тело. ○ Вежби за повторување на елементите колут напред и назад (наставникот особено да внимава на тоа вербално да ги објаснува овие движења посебно да внимава кај учениците кои се неситурни и имаат отпор и страв при изведувањето на овие вежби). ○ Качување, висење, нишање и слегување на гимнастички справи. ○ Штафетни игри со совладани елементи од основите на атлетиката и гимнастиката. ○ Вежби за ритмика, со и без музика. ○ Развој на поимот за естетика, естетско и правилно држење на телото.

			<ul style="list-style-type: none"> ○ Стојување на елементи на движења во комплексна целина. ○ Игри на имитација на движењата на животните. ○ Вежби за повторување на елементите колут напред и назад (наставникот особено внимава и асистира на учениците кои имаат поголема килажа, кои се несигурни и имаат отпор и страв при изведувањето на овие вежби). Посебен акцент се става на движењата по етапи од поставување на раце на подлога, до свиткување на телото до отскок на мека подлога. Секој елемент треба добро да се увежба за да се пристапи кон изведување на колут напред /колут назад ○ Качување, висење, нишање и слегување на гимнастички справи (вежбите се изведуваат по етапи со претходно увежбување на поединечни елементи од вежбата). ○ Вежби за ритмика, со и без музика (се препорачува ритмиката претходно да се увежба, а потоа да се вежба со музичка подлога). ○ Индивидуални вежби за евентуално куративно влијание на блага кифотичност.
--	--	--	---

ТЕМА: ОСНОВИ НА ТАНЦИТЕ

Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот /ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Да ги развива психомоторните вештини усогласени со ритмот на музиката; ➤ Да умее да игра во склад на ритмот на музиката; ➤ да го одржува телото и однесувањето сообразено со колективното движење; ➤ да развива способности за движење и игра во просторот. 	<p>Совладување на основните особености на народните ора и танци</p> <p>Став (држење на телото)</p> <p>Правила на движење (правец)</p> <p>Начин на држење за рака и рамо</p> <p>Игри со музика: избор на две народни ора, обука и играње на игрите со музика</p> <p>Танци по избор</p> <p>Карактерни игри</p>	<p>Народно оро</p> <p>Танци</p> <p>Имиња на народни ора и танци</p> <p>Поим- правила на чекорите на танците и орага</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Ритмичко изведување на одредени движења поврзани со танците и елементи од танците (во корелација со предметот математика- броене чекори по даден ритам- автоматизирање, а потоа поврзување на чекорите со музика). ○ Играње народни ора со побавно темпо и едноставни чекори. ○ Совладување на основните особености на народните ора и танци. ○ Вежби за држење на телото, држење за рака и рамо. ○ Вежбање на правилата за почеток на народното оро (може да се користат различни сензорни стимулации за точен почеток на оро-плескање со рака, онлапред договорен звук, договорена визуелна стимулација, тактилна стимулација) (стисок на раката) и сл.

Се одбира спорт според интересот на учениците и можностите на училиштето.

ТЕМА: ОСНОВИ НА СПОРТСКИ ИГРИ - КОШАРКА

Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ да ги увежбава и совладава елементите од кошарката; ➤ да ја развива подвижноста на локомоторниот апарат со топка; ➤ да се поттикнува преку играње кошарка да ги развива интегрерсоналните односи во окружувањето; ➤ да се поттикнува да стекнува нови сензорни и кинестетички искуства (преку допир, поттурнувања и сл.). 	<p>Основни кошаркарски елементи со топка (големина на топката според возраста)</p>	<p>Кошарка, игра, кош и топка</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Прејвежи за фрлање топки во определен простор(обрач) во корпи со различен дијаметар поставени на различна височина. ○ Учениците вежбаат слободно водене и индивидуално играње со топка која одговара на нивната возраст (топките се помали од класичните топки за кошарка). Во овој дел се игра така од голема корист вежите за психомоторна реедукација, во делот на ритмичките движења, тапкање со топка, координирани движења и ритмика. ○ Елементарни и штафетни игри во кои ученикот и топката ќе имаат доминантна улога. Во овој дел е особено важно ученикот да разбере дека за постигнување кош потребна е социјална интеракција и спознавање на другарчето во игра. Во таа

			<p>насока се организираат други вежби кои ќе поттикнат социјална интерактивност.</p> <ul style="list-style-type: none">○ Обично и кошаркарско фрлање во одредена цел (низок кош, обрач, корпа и сл.).
--	--	--	---

ПОТТЕМА: ОДБОЈКА

Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот /ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Да ги совлада елементите од основите на одбојката; ➤ Да ја развива соработката, колективниот и спортски дух; ➤ Да ги развива способностите за игра со топка; ➤ Да учи и да стекнува социјални вештини и комуникациски способности низ игра. 	<p>Основни елементи на одбојката</p>	<p>Одбојка Одбојкарско одбивање Одбивање со „чекан“ Одбојкарска мрежа</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Основни елементи со игри во место и движење. ○ Одбивање на мала топка од сид. ○ Додавање на топка преку јаже. ○ Додавање на топка преку ниска одбојкарска мрежа. ○ Одбивање на мала топка (со прсти, чекан и нацлактници); индивидуално и во парови. ○ Примена на изученото на мини игралиште преку јаже а потоа и преку одбојкарска мрежа ниско поставени.

ПОТТЕМА: РАКОМЕТ

Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот /ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none">➤ да ги совлада основните елементи од ракометот: техника на ракометно фрлање;➤ Додавање и примамње-фаќање на топката;➤ да научи ракометен шут во гол;➤ да научи правилно да го изведува тричекорот во ракометот;➤ да се поттикнува преку реализирање на елементите на ракометот да учи и да стекнува социјални вештини и комуникациски способности.	Основни елементи во ракометот	Ракомет Ракометен гол Ракометна мрежа	<ul style="list-style-type: none">○ Слободно ракометно водење.○ Ракометно водење во определен правец.○ Слободно фрлање и фаќање на мала ракометна топка од сид.○ Разни слободни фрлања од различни висини на телот од рамо, тради.○ Ракометно фрлање во пододбивање од сид.○ Додавање и фаќање на топка помеѓу двајца во место (во висина на гради и со користење на подот).○ Ракометно шуттирање на гол од место.○ Ракометно водење (слободно).

ПОТТЕМА: ФУДБАЛ

Цели	Содржини	Поними	Активности и методи
<p>Ученикот /ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ да увежбава и совладува елементи од фудбалот; ➤ да ја осознае улогата на моториката поврзана со елементите со топка слободно водене и движење со топка; ➤ да ја усвојува техниката на подавањето на топката и шутирањето во гол; ➤ да стекнува сензорни искуства со блиските физички контакти со соучениците; ➤ да развива социјална интеракција со околината; ➤ да се поттикнува да ги развива комуникациските способности. 	<p>Основни елементи во фудбалот</p>	<p>Фудбал Водене на топка во фудбалот Гол во фудбалот Фудбалско шутирање Фудбалско игралиште</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Слободно водене на топка во фудбалот. ○ Фудбалско шутирање во ѕид со прифаќање на одбиена топка. ○ Фудбалско подавање и примане на топка во парови во место. ○ Слободно фудбалско шутирање и шутирање на топка во одредена цел и во гол. ○ Игра - мал фудбал со модифицирани правила. ○ Елементарни и штгафетни игри со топка за фудбал.

Покрај редовната програма може да се реализираат и наставни теми-подрачја во договор со родителите:

- ▶ Пливаче;
- ▶ Активности на снег;
- ▶ Возење тротинет, велосипед, ролери;
- ▶ Активности во природа: излети и пешачења;
- ▶ Училиштен спорт;
- ▶ Спортски школи и проекти;
- ▶ Фитнес;
- ▶ Планинарење;
- ▶ Клизаче;
- ▶ Куглање.

(Овие наставни теми се реализираат според посебна програма на ниво на училиштето и се реализираат според утврдени стандарди и во зависност од интересите и можностите на родителите).

5. ДИДАКТИЧКИ ПРЕПОРАКИ

При реализацијата на програмата по физичко и здравствено образование се поаѓа од развојните можности, способности и интереси на учениците.

Програмата по физичко и здравствено образование нуди широк спектар на активности: задолжителни, во кои се природните движења и основите на атлетиката и гимнастиката со игрите и областите кои опфаќаат пливаче, активности на снег и во природа, активностите со возење и сл. како посебни тематски подрачја според интересот и потребите на учениците и родителите, а треба да се реализираат во локалната средина од која се очекува значителен напредок на локално ниво и користење на природните услови.

Важно е наставникот на првите часови што е можно побрзу да воспостави вербална и моторичка комуникација со која ќе ги воведо учениците како паралелка, односно целина во организирано поставување и движење. Оваа тема е многу значајна за организирано движење, безбедност и сигурност во изведувањето на потребните активности со паралелката како целина и во организирањето на другите активности во училиштето и надвор од него. Исто така, вежбите за оформување на телото спаѓаат во темата која задолжително се изведува на секој час по физичко и здравствено образование.

Многу е битно на самиот почеток на учебната година наставникот да направи снимање на психофизичкиот, емоционалниот и социјалниот статус на секој ученик со цел да подготви планирање имајќи ги предвид наставните теми и поставените цели во корелација со условите за работа во училиштето со почитување на индивидуалните интереси и психомоторни способности на учениците. Посебно треба да обрне

внимание на здравствената состојба на учениците, особено на оние ученици кои имаат телесни општетувања и лекаарски забрани за целосни или делумни моторички вежби. При ваквите случаи наставникот е должен да ги почитува мислењата и укажувањата на стручните лица за здравствената состојба на учениците.

Наставникот е должен уште на почетокот на учебната година да знае дали има ученици со забрана или ограничена физичка активност поради прележана болест или тегоби или болест на кардиоваскуларниот систем. Тој е должен да го почитува лекаарскиот наод и препораката, да се консултира дали може и колку може да работи со таквите ученици.

Со оглед на возраста на учениците моторичките активности ќе се реализираат, пред сè, преку подвижни игри, со настојување да се задоволат интересите на учениците, да се остваруваат позитивните емоционални ефекти, ученикот да ги почитува своите другарчиња, да им помага и да се развива колективното и групното решавање на задачите, да се развива културата на почитување, сознанија за убавото и негување на сопственото тело.

Наставникот треба посебно внимание да посвети на вклучувањето на сите ученици во групните активности, без разлика на нивните способности и полова припадност. Стимулирањето треба да се прави на афирмативен начин, при што се вреднуваат поединечните постигања на секој ученик како негов личен рекорд. Секој ученик се поттикнува да постигне најмногу што може, а не да се следи однапред утврдена стандард. Целта на наставата по физичко и здравствено образование е да се обезбеди атмосфера на релаксација.

При подготовката наставникот обрнува внимание на рационалното користење на условите за работа. Во годишната подготовка задолжително ги планира наставните теми додека, пак, наставните теми во соработка со родителите се планираат врз основа на условите за работа во училиштето и локалната средина, родителите се анкетирани, се формираат групи, се подготвува посебна програма за изведба, а ако има потреба покрај наставникот се ангажира и друго стручно лице. Наставните теми се изведуваат во присуство на еден од родителите или старател.

Преку овој предмет ученикот/ученичката се мотивира да размислува за своето тело, правилно да го осознава и разбира, да размислува за своето здравје, правилно да го чува и заштитува.

Преку овој предмет на наставникот му се овозможува употребувајќи ја својата креативност и професионалност правилно да го насочи растот и развојот на ученикот/ученичката.

Посебно место при реализирањето на наставната програма треба да има изборот на соодветни реквизити и помагала во функција на поттикнување на активност. Наставникот треба да го поттикнува ученикот на активност со користење сензорни материјали согласно индивидуалните особености, потреби и интереси. Исто така, неопходен е посебен приод при подготовката на околината (просторот) во кој ќе се одвива часот, како и формулите и начините на реализација на планираните активности. Наставникот треба внимателно да ги следи импулсите кои му ги испраќа ученикот и неусилено да ги реализира планираните активности и содржини. Од особено значење се активностите кои се реализираат надвор од училиштето. Преку таков вид активности учениците имаат можност да учат од други субјекти и да стекнуваат самодоверба, чувство за сопствената вредност и значење, како и стекнување вештини за непречено комуницирање со околината.

При изведувањето на наставата по физичко и здравствено образование наставникот треба секој ученик да го фали и мотивира при изведувањето на одредена активност.

6. ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Според поставените цели на наставната програма по физичко и здравствено образование, наставникот реализира дијагностичко, формативно, микросумативно и сумативнооценување оценување при што предвид ги има следните компоненти:

- ▶ усовршување на природните форми на движења, како и учење и совладување на други моторички елементи;
 - ▶ подигнување на психомоторните способности и способноста на локомоторниот апарат;
 - ▶ совладување на елементите од основите на атлетиката, гимнастиката, игрите и подрачјата по избор;
 - ▶ редовност, залагање, соработка и помагање на ученикот на часовите;
 - ▶ фер-плеј однесување на часовите и натпреварите, почитување победа и пораз, како нормални појави на натпреварите;
 - ▶ придонес во остварување на позитивни емоционални ефекти;
 - ▶ почитување и исполнување на здравствено-хигиенските задачи во однос на облеката, пред физичките активности и по нив;
 - ▶ дисциплина, почитување на куќниот ред на спортската сала и училиштето и исполнување на поставените задачи од страна на наставникот и други елементи кои наставникот ќе ги постави како специфика на условите за работа и остварувањето на локалните интереси, како и договорот со родителите.
- За постигањата на учениците се води дневник за сите наведени компоненти од кој се извлекува оценката на ученикот. Оценката на крајот на учебната година е бројчана, а во неа се опфатени постигањата поврзани со елементите определени со целите на наставната програма по физичко и здравствено образование за четврто одделение.

7. ПРОСТОРНИ УСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗИРАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

За реализација на наставната програма по физичко и здравствено образование потребна е спортска сала и отворени спортски терени. Нивниот број и големина се регулирани со Нормативот за наставен простор и наставни средства и помагала на Министерството за образование и наука.

8. НОРМАТИВ ЗА НАСТАВЕН КАДАР

Наставата по физичко и здравствено образование за четврто одделение може да ја реализира лице кое завршило:

- Филозофски факултет-Институт за дефектологија, дипломиран дефектолог;
- дефектолошки факултет согласно Законот за основно образование.

Изготвил: работна група,

координатор Марија Симонова, советник во Бирото за развој на образованието-Скопје

Одобрил: м-р Митко Чешларов, раководител на Сектор во Бирото за развој на образованието-Скопје

9. ПОТПИС И ДАТУМ НА ДОНЕСУВАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Наставната програма по физичко и здравствено образование за четврто одделение на деветгодишното основно образование за учениците со аутизам, на предлог на Бирото за развој на образованието, ја утврди

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

Бр. 11-4452/28

19.05 2019 год.
СКОПЈЕ

на ден -----

Скопје

